

Dobrý den,
dnes se podíváme na druhou skupinu uhlovodíků – deriváty uhlovodíků.

Internetový odkaz <https://www.youtube.com/watch?v=Vn-YlapryCg&t=1s>
https://www.youtube.com/watch?v=19MS_5PdSRc

DERIVÁTY UHLOVODÍKŮ

- jsou organické látky odvozené od uhlovodíků
- v uhlovodíku jsou některé nebo všechny atomy vodíku nahrazeny charakteristickou skupinou (atomy jiných prvků)

HALOGENDERIVÁTY UHLOVODÍKŮ

- charakteristickou skupinou jsou atomy halogenů (F, Cl, Br, I)

Halogenderiváty jsou deriváty uhlovodíků, u nichž je alespoň jeden vodík nahrazen halogenem (F, Cl, Br, I)

VLASTNOSTI:

- pevné, kapalné i plynné
- mají omamný a narkotický účinek na člověka
- zdraví škodlivé, dráždivé, některé jsou karcinogenní
- prudce jedovaté hlavně pro bakterie a hmyz
- rozpouštějí tuk

VYUŽITÍ:

- rozpouštědla (nejsou hořlavá)
- narkóza (uspávání) - př. Narcothan (inhalační anestetikum)
- dříve se užíval Chloroform → neodhadlo se množství → křeče, ochrnutí, demence, smrt
- halogenové žárovky:
 - obsahují navíc halogenderivát brommethan, který obnovuje ztenčující se wolframové vlákno
 - výhody: vydrží déle, úspornější, více světla
- postřiky proti hmyzu (insekticidy) - Jodoform
- repelenty: biolit, difusil

FREONY

- v molekulách obsahují atomy chloru a fluoru
- ničí ozón O₃
- dříve se používaly jako:
 - hnací plyny ve sprejích
 - náplně do chladicích zařízení
- k výrobě linolea PVC (polyvinylchlorid)
- k výrobě teflonu